

ZRKADLÍME

„Vyrastala som na rozprávkach Dobšinského. Ale medzi jeho príbehmi a príbehmi bratov Grimmovcov nie je veľký rozdiel. Pokiaľ viem, je tridsať motívov klasických rozprávok. Len ich hrdinovia majú v rôznych krajinách rôzne mená. Keď som robila ilustrácie k anglickým rozprávkam Čarovný pištec ... nakreslila som anglické mesto a iné anglické reálie. Keď som ilustrovala Grimmovu rozprávku, vychádzala som z nemeckej architektúry pri tvorbe veže alebo domu. Človek sa vlastne len presunie do prostredia, odkiaľ je spisovateľ a jeho príbeh...“

výtvarníčka Mária Dusíková,
Pravda 15. mája

KDE BOLO

- **Goetheho inštitút v Bratislave** – prezentácia prekladu knihy Hansa-Thiesa LEHMANN *Postdramatické divadlo* – 11. mája
- **Verejná knižnica J. Bocatia v Košiciach** – večer poézie Paľa Urbana a prezentácia jeho novej zbierky *Ab imo pectore*. Z hĺbky srdca – 11. mája
- **Seniorské centrum Knižnice Ružinov v Bratislave** – výrazné osobnosti súčasného umeleckého prekladu – 14. mája
- **Hotel Bôrik v Bratislave** – prezentácia knihy Dagmar PODMAKOVEJ *Divadlo v Trnave. Ako sa hľadalo (1974 – 2006)* – 14. mája
- **Štúdio L+S v Bratislave** – prezentácia knihy Jána ČARNOGURSKÉHO *Cestami KDH* – 15. mája
- **Čítareň U červeného raka v Bratislave** – slávnostné otvorenie čítarne U červeného raka spojené s prezentáciou literárneho časopisu Rak – 16. mája
- **Knižkupectvo Panta rhei v bratislavskom Auparku** – prezentácia cestopisov cestovateľa Ivana BULÍKA 4 svety, 4 Afriky, 4 návraty – 16. mája
- **Knižkupectvo Panta rhei v bratislavskom Auparku** – prezentácia knihy Tomáša BARÁNKA *Ako zbalit ženu* – 17. mája
- **Univerzitná knižnica v Bratislave** – prezentácia knihy Lubomíra KRIŽANA *Krok za krokom po Turecku* – 21. mája
- **Knižnica J. Fándlyho v Trnave** – stretnutie so spisovateľkou Alexandrou PAVELKOVOU – 18. mája

KDE BUDE

- **Mestská knižnica v Piešťanoch** – tvorivá dielňa s výtvarníkom Marekom ORMANDÍKOM spojená s predstavením knižky veršov *Lastovička vo fraku* 28. mája o 10.00
- **Čítareň U červeného raka v Bratislave** – stretnutie s Antonom HYKISCHOM a jeho tvorbu pri príležitosti jeho 75. narodenin (v prípade zlého počasia sa podujatie uskutoční v galérii Artotéka) – 29. mája
- **Knižnica J. Fándlyho v Trnave** – Videl som tancovať Jitterboogie – poetické pásmo z tvorby Miroslava VÁLKA – 30. mája o 10.00
- **Bibiana, Panská 19 v Bratislave** – výstava Najkrajšie knihy Slovenska 2006 – do 3. júna
- **Pezinok** – literárne soirée s Lacom KERATOM na festivale Cibulák – 22. júna

Pretek v stručnosti si dali na prezentácii knihy rozhovorov Jána Štrassera s Tomášom Janovicom *Humor ho!* Milan Lasica, Tomáš Janovic a Ján Štrasser. Množstvo hostí v knižkupectve Exlibris na Prepoštskej ulici v Bratislave sa ani nenazdalo a knižka bola uvedená medzi čitateľov. Krátkosť aktu však nie je priamo úmerná kvalite knihy.

Foto Peter Procházka

Slovníky v múzeu

V knižnici Slovenského národného múzea v Bratislave sa konala 17. apríla prezentácia lingvistickej – lexikografickej – produkcie Jazykovedného ústavu Ľudovíta Štúra SAV v Bratislave a Inštitútu slovakistiky, všeobecnej jazykovedy a masmediálnych štúdií Filozofickej fakulty Prešovskej univerzity.

Moderátorom príjemného popoludňajšieho stretnutia bol riaditeľ Jazykovedného ústavu Ľudovíta Štúra SAV doc. PhDr. Slavomír Ondrejovič, DrSc., ktorý prítomným priaznivcom jazyka, nielen tých jazykovedných, privítal zaujímavým (ale či aj pravdivým?) citátom Jamesa Hulberta o práci lexikografa: „Každý deň rieši lexikograf nové problémy, väčšinou malé, ale nesmierne zaujímavé; na sklonku dňa sa cíti zdravo unavený, ale spokojný...“

Program podujatia vyplnili slová redaktorov, autorov či spoluautorov rôznych špecifických lexikografických diel: *Historického slovníka slovenského jazyka*, *Slovníka slovenských nárečí*, *Slovníka súčasného slovenského jazyka (a-g)*, *Slovníka koreňových morfémov slovenčiny*, *Slovníka anglických vlastných mien v slovenčine*. Najhorúcejšou novinkou popoludnia v knižnici SNM bol priamo z tlačiarne privezený druhý zväzok *Valenčného slovníka slovenských slovies*, ktorý bol spracovaný prof. PhDr. Jolanou Nižníkovou, CSc. na báze Slovenského národného korpusu. Špecifickosť a odbornosť slovesnej valencie zachytená v tejto publikácii bude istotne docenená viac jazykovedcami ako bežnými používateľmi jazyka. Na záver však nielen časť prítomných jazykovedcov ocenila túto predstavovanú publikáciu dlhým potleskom tak ako všetky predchádzajúce lexikografické diela.

Katarína Gajdošová

Pamäti a cesty Mórica Beňovského

V bratislavskom Klube spisovateľov bola 3. mája prezentácia dvojzväzkového diela Mórica Beňovského *Pamäti a cesty*, ktoré má v slovenskej literatúre významné miesto. Hoci jeho autor nemal ambície stať sa spisovateľom, patrí do slovenskej literatúry, aj keď nepísal v slovenčine. Móric Beňovský si totiž počas svojho dobrodružného života písal denník vo francúzštine, ktorý po jeho smrti vyšiel prvýkrát v angličtine roku 1790 v Londýne a v priebehu niekoľkých rokov vyšiel aj v ďalších svetových jazykoch. Až po 216 rokoch od jeho prvého vydania sa vďaka iniciatíve vydavateľstva LÚČ dostal kompletný preklad knihy *Pamäti a cesty* do rúk slovenského čitateľa. Život Mórica Beňovského i miesto jeho Pamäti v slovenskej literatúre na prezentácii priblížili publicista Ján Bábik, historici a editori knihy Lubomír Bosák a Patrik Kýška. Súčasťou vydatenej prezentácie bolo i sugestívne rozprávanie Stanislava Machovčáka, ktorý len nedávno navštívil na Madagaskare hrob Mórica Beňovského.

-bk-

V priestoroch Veľvyslanectva Chorvátskej republiky v Bratislave sa 11. mája konala prezentácia prekladu knihy Paja Kanižaja *Vegetarián mäsojed* za osobnej účasti chorvátskeho autora literatúry pre deti a mládež, klasika humoru a satiry (za ktorú sedel v base). Pajo je však predovšetkým priateľ Slovenska, o čom svedčí aj básnička, ktorú na prezentácii predniesol: *Veľkosť nás malých // Mnohé kraje / to škrie, jatrí, / Slovensko však vlastní Tatry! // Raj halušiek, / saní, lyží, / borovičky / k nám sa blíži! // Máme bratov v Bratislave, / naše reči / sestry pravé!* Okrem autora Paja Kanižaja a prekladateľa a vydavateľa v jednej osobe Jána Jankoviča (na fotografii vľavo) sa na milom podujatí zúčastnili aj zástupkyňa veľvyslancu Chorvátskej republiky v SR Jadranka Bošnjak, predseda Chorvátskeho klubu Slovensko-chorvátskeho priateľstva v Bratislave Mladen Heruc a predseda Spoločnosti chorvátsko-slovenského priateľstva v Záhrebe Zlatko Heršak.

Nevyužitie myšlienky

Minulosť si nevyberieš a budúcnosť nevymyslíš.

Parcon 2007 v Nitre

Parcon je najvýznamnejším festivalom fantastiky na Slovensku a v Česku, je „výkladnou skriňou“ hnutia fanúšikov (Fandomu) a je navštevovaný najvýznamnejšími osobnosťami domácej fantastiky. Známý český spisovateľ Ondřej NEFF patrí k tzv. „Parconárom“, teda osobám, ktoré sa zatiaľ zúčastnili na všetkých doterajších 24 Parconoch... Vyvrcholením festivalu je udeľovanie najvýznamnejšej literárnej ceny vo fantastike u nás – **Ceny Karla Čapka** a tiež ceny **Ludvík** pomenovanej podľa spisovateľa Ludvíka SOUČKA.

Parcon je pravidelným miestom prezentácií vydavateľstiev zameraných na fantastiku – na dátum konania festivalu sú plánované vydania kníh, krsty a autogramiády. Na Parcon 2007 ohlásilo novinky vydavateľstvo *Wales* (román slovenského autora Juraja ČERVENÁKA a antológiu poviedok **10 rokov Fantázie**). Jedným z najväčších vydavateľských prevkapaní je chystaná reedícia kul-

tových románov slovenského spisovateľa Jozefa ŽARNAYA, ktorý už tiež prisľúbil účasť na tomto sviatku fantastiky. Ďalšou domácou hviezdou, ktorá chystá v čase Parconu svoj nový román, je aj Michal HVO-RECKÝ.

Rámcový program:

piatok 22. júna – registrácia účastníkov, otvorenie festivalu, tematické prednášky, premietanie filmov,
sobota 23. júna – tematické prednášky, slávnostný večer spojený z odovzďávaním cien (Cena Karla Čapka, Ludvík...), fantasy show (historický sprievod, ohňová šou, dobová hostina, súboje a scénky...),
nedeľa 24. júna – zakončenie festivalu.

Viac na www.parcon.sk.

Všetky podujatia sa budú konať v Agroinštitúte Nitra v jedinej budove, pričom účastníci majú možnosť priamo na mieste sa aj ubytovať a stravovať.

Bratislavská burza kníh

Burza kníh na nádvorí Mestskej knižnice na Klariskej 16 sa konala od 21. apríla do 27. apríla. Pokusný nultý ročník, do ktorého vložilo knihy vyradené z fondov päť verejných knižníc (Staromestská knižnica, Knižnica Ružinov, Knižnica Bratislava Nové Mesto, Miestna knižnica Petržalka a Mestská knižnica v Bratislave) sa stretol s nečakaným záujmom verejnosti, čomu iste napomáhala priazeň počasia.

Zámerom knižníc bolo toho roku predovšetkým stabilizovať celé podujatie, v budúcnosti však očakávame, že sa pomer individuálnych predajcov a knižníc obráti.

Burzu navštívilo 10 000 návštevníkov, z toho polovica v rámci magistrátom iniciovaného víkendu Bratislava pre všetkých. V ponuke bolo okolo 8000 kníh – individuálni darcovia prichádzali nie na začiatku, ale priebežne počas podujatia.

Predalo sa 7230 kníh, z toho 5 500 knižničných a 1 730 kníh darovaných Mestskej knižnici. Individuálni predajcovia predali približne 2000 kníh, presné údaje nemáme.

Charitatívnu akciu podporili knižným darom vydavateľstvo Rak, prestížna Revue svetovej literatúry, Divadelný ústav, Hudobné centrum

a Knižná revue. Z individuálnych darcov by sme radi spomenuli pani Máriu Žitnú a pána Dada Nagya.

Medzi stolmi individuálnych predajcov bol po celý týždeň denne inovovaný stôl s peknyými knihami z knižnice básnika Štefana Žáryho, ako i stôl lacných anglických kníh, svedčiaci o tom, že podobné iniciatívy sú vo svete rozšírené.

Výťažok z predaja kníh vyradených z knižníc, symbolického nájmu stolov a dobrovoľných príspevkov návštevníkov podujatia predstavuje 36 150 Sk. Táto suma sa – ako bolo avizované pred začatím podujatia – použije sa na vytvorenie a nákup zvukových kníh pre nevidiacich a slabozrakých.

Z kníh, ktoré nám zostali po skončení burzy, 232 titulov odovzdáme knižnici Základnej školy v Plaveckom Štvrtku, kde je integrovaná aj početná rómska komunita. Keďže o zvyšné knihy sa hlásili len školy, knihy z obsahového hľadiska nezodpovedajúce zmysluplnému daru odkladáme do budúročnej burzy. Na tú už teraz pozývame a dúfame, že sa jej aktívne a vo väčšej miere zúčastnia iniciatívni občania so svojimi knihami.

-ah-

Pyžamová revolúcia

Publikácia o študentskom proteste, ktorý sa začal v januári 1956 v bratislavskom internáte „Suvoráku“ a podnetom preň bolo rušenie vojenskej prípravy na vysokých školách. Prečo sa kniha volá *Pyžamová revolúcia*? Študenti totiž večer prišli do internátnej jedálne v pyžamách. Protestovali tiež proti nedostatku akademických slobôd a povinným prednáškam. Hlavným zostavovateľom knižky je Anton BLA-

HA a vyšla vo vydavateľstve Nebojsa. Čitateľ v nej nájde osobné výpovede účastníkov, medzi ktorými boli aj spisovatelia Milan FERKO, Igor GALLO, Anton HYKISCH, Ján BEŇO, Slavo KALNÝ, Ladislav ŠVIHRAN a Ján ČOMAJ, právnik Drahúša KMOTRÍKOVÁ a Anton BLAHA, ale aj niekdajší predseda vlády Peter COLOTKA. Slávnostná prezentácia sa konala 10. mája v Bratislave.

Medzinárodné fórum rusistov v Bratislave

V dňoch 15. a 16. mája sa v bratislavskom hoteli Kyjev konalo III. Medzinárodné regionálne fórum vedcov a lektorov rusistov o otázkach výučby ruského jazyka v krajinách strednej a východnej Európy Bratislavské stretnutia – 2007.

Na fóre na zasadnutiach tematic-

kých sekcií, diskusiách a iných podujatiach sa zúčastnilo vyše 60 rusistov z Ruska, Slovenska, Českej republiky, Maďarska, Poľska, USA, Švajčiarska, Fínska, Bulharska, Estónska, Bieloruska, Ukrajiny, Grécka a iných krajín.